

چهل حدیث از پیامبر اکرم ﷺ صلی الله علیه وآله وسلم

۱- ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهُوَ مُنَافِقٌ : إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَ إِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَ إِذَا أُوْمِنَ خَانَ

نشان منافق سه چیز است : ۱ - سخن به دروغ بگوید . ۲ - از وعده تخلف کند . ۳ - در امانت خیانت نماید.

تحف العقول ص ۳۱۶

۲- لَا يَنَالُ شَفَاعَتِي مَنْ أَخَّرَ الصَّلَاةَ بَعْدَ وَقْتِهَا

کسی که نماز را از وقتش تأخیر بیندازد، (فردای قیامت) به شفاعت من نخواهد رسید

محاسن ص ۸۰

۳- أَبْغَضَ الْحَلَالَ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقَ.

منفورترین چیزهای حلال در پیش خدا طلاق است.

نهج الفصاحه ص ۱۵۷ ، ح ۱۶

۴- خَيْرُ الْأَصْحَابِ مَنْ قَلَّ شِقَاقُهُ وَ كَثُرَ وِفَاقُهُ.

بهترین یاران کسی است که ناسازگاریش اندک باشد و سازگاریش بسیار

تنبيه الخواطر معروف به مجموعه ورام ج ۲ ، ص ۱۲۳

۵- ابن آدم إذا أصبحت معافي في جسدك آمنًا في سربك عندك قوت يومك فعلى الدنيا العفاء

فرزند آدم وقتی تن تو سالم است و خاطرت آسوده است و قوت يك روز خویش راداري ، جهانگر مباش.

نهج الفصاحه ص ۱۵۹ ، ح ۲۳

۶- ابن آدم عندك ما يكفيك و تطلب ما يطغيك ابن آدم لا بقليل تقنع و لا بكثير تشبع

فرزند آدم ، آنچه حاجت تو را رفع کند در دسترس خود داری و در پی آنچه تو را به طغیان وا می دارد روز میگذاری ، به اندک قناعت نمیکنی و از بسیار سیر نمی شوی.

نهج الفصاحه ص ۱۵۹ ، ح ۲۴

۷- مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبَتَّةَ

هرکس آبروی مؤمنی را حفظ کند، بدون تردید بهشت بر او واجب شود.

ثواب الاعمال و عقاب الاعمال ص ۱۴۵ - الجعفریات (الاشعثیات) ص ۱۹۸

۸- اتق دعوة المظلوم فإنما يسأل الله تعالى حقه و إن الله تعالى لا يمنع ذا حق حقه

از نفرین مظلوم بپرهیز زیرا وی به دعا حق خویش را از خدا میخواهد و خدا حق را از حق دار دریغ نمی دارد.

نهج الفصاحه ص ۱۶۱ ، ح ۳۵

۹- اتقوا الحجر الحرام في البنیان فانه اساس الخراب

از استعمال سنگ حرام در ساختمان بپرهیزید که مایه ویرانی است.

نهج الفصاحه ص ۱۶۲ ، ح ۳۸

۱۰- الْعِبَادَةُ سَبْعُونَ جُزْءً أَفْضَلُهَا جُزْءٌ طَلَبُ الْحَلَالِ

عبادت هفتاد جزء است و بالاترین و بزرگترین جزء آن کسب حلال است.

مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل ج ۱۳ ، ص ۱۲ ، ح ۱۴۵۸۵

۱۱- اتقوا فراسة المؤمن فإنه ينظر بنور الله

از فراست مؤمن بترسید که چیزها را با نور خدا می نگرد.

کافی (ط-الاسلامیه) ج ۱ ، ص ۲۱۸ ، ح ۳

۱۲- اتَّقُوا الدُّنْيَا فَوَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّهَا لَأَسْحَرُ مِنْ هَارُوتَ وَ مَارُوتَ.

از دنیا بهره‌یزید ، قسم به آن کس که جان من در کف اوست که دنیا ازهاروت و ماروت ساحتر است.

نهج الفصاحه ص ۱۶۳ ، ح ۴۴ {شبيه اين حديث در مجموعه ورام ج ۱ ، ص ۱۳۱}

۱۳- اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهَا تَصْعَدُ إِلَى السَّمَاءِ كَأَنَّهَا شِرَارَةٌ

از نفرین مظلوم بترسید که چون شعله آتش بر آسمان می‌رود.

نهج الفصاحه ص ۱۶۳ ، ح ۴۷

۱۴- لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَ زَكَاةُ الْأَبْدَانِ الصِّيَامُ

برای هر چیزی زکاتی است و زکات بدن‌ها روزه است.

کافی (ط-الاسلامیه) ج ۴ ، ص ۶۲

۱۵- اثْنَانِ يَعْجَلُهُمَا اللَّهُ فِي الدُّنْيَا الْبَغْيُ وَ عَقُوقُ الْوَالِدَيْنِ.

دو چیز را خداوند در این جهان کیفر می‌دهد : تعدی ، و ناسپاسی پدر و مادر.

نهج الفصاحه ص ۱۶۵ ، ح ۵۸

۱۶- أَجْرُكُمْ عَلَى قَسْمِ الْجَدِّ أَجْرُكُمْ عَلَى النَّارِ

هر کس از شما در خوردن قسم جدیتر است به جهنم نزدیکتر است.

نهج الفصاحه ص ۱۶۶ ، ح ۶۴

۱۷- أَجْمَلُوا فِي طَلَبِ الدُّنْيَا فَإِنَّ كَلَامَ مَيْسِرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ.

در طلب دنیا معتدل باشید و حرص نزنید ، زیرا به هر کس هر چه قسمت اوست می‌رسد.

شرح فارسی شهاب الاخبار ص ۳۲۰ ، ح ۵۱۸

۱۸- هُوَ شَهْرُ أَوَّلِهِ رَحْمَةٌ وَ أَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ وَ آخِرُهُ الْإِجَابَةُ وَ الْعِتْقُ مِنَ النَّارِ

رمضان ماهی است که ابتدایش رحمت است و میانه‌اش مغفرت و پایانش آزادی از آتش جهنم.

کافی (ط-الاسلامیه) ج ۴، ص ۶۷ - بحار الانوار (ط-بیروت) ج ۹۳، ص ۳۴۲، ح ۱۴

۱۹- احب الاعمال الي الله الصلاة لوقتها ثم بر الوالدين ثم الجهاد في سبيل الله

بهترین کارها در نزد خدا نماز به وقت است ، آنگاه نیکی به پدر و مادر ، آنگاه جنگ در راه خدا.

نهج الفصاحه ص ۱۶۷، ح ۷۰

۲۰- أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ الْأَتْقِيَاءُ الْأَخْفِيَاءُ

محبوبترین بندگان در پیش خدا پرهیزگاران گمنامند.

مجموعه ورام ج ۱، ص ۵

۲۱- إِنَّ الدِّينَارَ وَ الدَّرْهَمَ أَهْلَكَا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ وَ هُمَا مُهْلِكَاكُمْ.

همانا دینار و درهم پیشینیان شما را به هلاکت رساند و همین دو نیز هلاک کننده شماست.

کافی (ط-الاسلامیه) ج ۲، ص ۳۱۶، ح ۶

۲۲- احب الاعمال الي الله أدومها و ان قل.

محبوبترین کارها در پیش خدا کاریست که دوام آن بیشتر است ، اگر چه اندک باشد.

نهج الفصاحه ص ۱۶۷، ح ۷۳

۲۳- أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ مَنْ أَطْعَمَ مِنْ جُوعٍ أَوْ دَفَعَ عَنْهُ مَغْرَمًا أَوْ كَشَفَ عَنْهُ كَرْبًا

بهترین کارها در پیش خدا آن است که (بینوایی را) سیر کنند ، یا قرض او را بپردازند یا زحمتی را از او دفع نمایند.

نهج الفصاحه ص ۱۶۸، ح ۷۶

۲۴- لَا فَقْرَ أَشَدَّ مِنَ الْجَهْلِ وَ لَا مَالَ أَعْوَدَ مِنَ الْعَقْلِ

هیچ تهیدستی سخت تر از نادانی و هیچ مالی سودمندتر از عقل نیست.

کافی (ط-الاسلامیه) ج ۱، ص ۲۵ و ۲۶، ح ۲۵ - محاسن ص ۱۷ - تحف العقول ص ۶

۲۵- احب الاعمال الي الله حفظ اللسان

بهترین کارها در پیش خدا نگهداری زبان است.

نهج الفصاحه ص ۱۶۸، ح ۷۸

۲۶- أَحَبُّ الْجِهَادِ إِلَى اللَّهِ كَلِمَةٌ حَقٌّ تَقَالَ لِإِمَامٍ جَائِرٍ

بهترین جهادها در پیش خدا سخن حقی است که به پیشوای ستمکار گویند.

نهج الفصاحه ص ۱۶۸، ح ۸۰

۲۷- أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي

بهترین غذاها در پیش خدا آن است که گروهی بسیار بر آن بنشینند.

نهج الفصاحه ص ۱۶۹، ح ۸۲

۲۸- احب اللهو الي الله تعالي إجراء الخيل و الرمي.

بهترین بازیها در پیش خدا اسب دوانی و تیراندازی است .

نهج الفصاحه ص ۱۶۹، ح ۸۳

۲۹- طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ إِلَّا إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ بُغَاةَ الْعِلْمِ

طلب علم بر هر مسلمانی واجب است، همانا خدا جویندگان علم را دوست دارد.

کافی (ط-الاسلامیه) ج ۱، ص ۳۰، ح ۱

۳۰- احب الله تعالي عبدا سمحا اذا باع وسمحا اذا اشترى و سمحا اذا قضي و سمحا اذا اقتضى.

خداوند بندهای را که به هنگام خرید و هنگام فروش و هنگام دریافت سهلانگار است دوست دارد.

نهج الفصاحه ص ۱۶۹ ، ح ۸۵

۳۱- أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.

از جمله بندگان آن کس پیش خدا محبوبتر است که برای بندگان سودمندتر است.

تحف العقول ص ۴۹ - نهج الفصاحه ص ۱۶۹ ، ح ۸۶

۳۲- أَحْثُوا التُّرَابَ فِي وَجْهِهِ الْمَدْحِينَ.

بر چهره ستایشگران ، خاک بیفشانید.

نهج الفصاحه ص ۱۷۰ ، ح ۹۱

۳۳- أَحْزَمُ النَّاسِ أَكْظَمُهُمْ لِلْغَيْظِ

آنکه در فرو بردن خشم از دیگران بیشتر است ، از همه کس دور اندیشتر است.

من لا يحضره الفقيه ج ۴ ، ص ۳۹۶ - امالی (صدوق) ص ۲۱

۳۴- اخْتَبَرُوا النَّاسَ بِأَخْدَانِهِمْ ، فَإِنَّ الرَّجُلَ يَخَادِنُ مَنْ يَعْجِبُهُ

مردم را از معاشرانشان بشناسید ، زیرا کند هم جنس با هم جنس پرواز.

نهج الفصاحه ص ۱۷۳ ، ح ۱۰۶

۳۵- اخوف ما أخاف علي امتي الهوي و طول الامل.

بر امت خویش بیش از هر چیز از هوس و آرزوی دراز بیم دارم.

خصال ص ۵۱

۳۶- ادْعُوا اللَّهَ وَ أَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ مَنْ قَلْبٍ غَافِلٍ لَاهٍ.

خدا را بخوانید و به اجابت دعای خود یقین داشته باشید و بدانید که خداوند دعا را از قلب غافل بی خبر نمی پذیرد.

بحار الانوار (ط-بیروت) ج ۹۰، ص ۳۲۱

۳۷- ادنی أهل النار عذاباً ينتعل بنعلین من نار یغلی دماغه من حرارة نعلیه.

از مردم جهنم آنکه عذابش از همه آسانتر است دو کفش آتشین بپا دارد که مغزوی از حرارت کفشهایش به جوش میآید.

نهج الفصاحه ص ۱۷۶، ح ۱۲۱

۳۸- ادنی جذات الموت بمنزلة مائة ضربة بالسيف.

آسانترین کشش های مرگ مانند صد ضربه شمشیر است.

نهج الفصاحه ص ۱۷۶، ح ۱۲۲

۳۹- إذا ابتلي أحدكم بالقضاء بين المسلمين فلا يقض و هو غضبان و ليسو بينهم في النظر و المجلس و الإشارة.

اگر یکی از شما به کار قضاوت میان مسلمانان دچار شود باید به هنگام غضب از قضاوت خودداری کند و میان ارباب دعوا در نگاه و نشیمنگاه و اشاره تفاوتی نگذارد.

نهج الفصاحه ص ۱۷۶، ح ۱۲۵

۴۰- إذا أحب الله عبدا حماه الدنيا كما يظل أحدكم يحمي سقيمه الماء.

وقتی خداوند بندهای را دوست دارد ، دنیا را از او منع میکند چنانکه شما مریض خویش را از نوشیدن آب منع میکنید.

نهج الفصاحه ص ۱۷۹، ح ۱۳۷